

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/70/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513203214
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513203214.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobcu CEE COLLECT FUND 1 LTD, so sídlom Agiou Nikolaou, 67-69, 1st floor, Flat/Office 103, Egkomi, 2408, Nikózia, Cyprus, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, proti žalovanej O. R., nar. XX.XX.XXXX, I. XX, XXX XX L., v konaní o zaplatenie 1.066,01 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2C 74/2013-87 z 16.1.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania žalovanej nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ išlo o to, že jednoznačne preukázal dlh žalovanej voči žalobcovi. Nedostačujúcim spôsobom, len prehľadom histórie transakcie na bežnom účte, deklaroval nedovolené prečerpanie žalovanej na svojom bežnom osobnom účte. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná uzavrela zmluva ako spotrebiteľ a zo samotnej zmluvy nevyplýva dohoda o povolenom prečerpaní finančných prostriedkov v sume 15.000,- Sk. Neboli preukázané dôkazy o výške dohodnutého prečerpania, oprávnenosť zinkasovaných debetných úrokov, nebol predložený žiaden dôkaz o výške dohodnutých debetných úrokov, nebol predložený dôkazy, ktoré by ozrejmili celú históriu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, a to právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Súd na základe nejednoznačných dôkazov nemohol dospieť k záveru, že nárok žalobcu je dôvodným, a preto žalobu zamietol. V duchu existujúcej judikatúry bolo povinnosťou súdu v súlade s právnou úpravou a zásadami na ochranu spotrebiteľa opakovane judikovanú Európskym súdnym dvorom venovať náležitú pozornosť. Poukázal na Čl. 16.5.4 všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého žalovaná ako spotrebiteľ nebola bez predchádzajúceho písomného súhlasu oprávnená podstúpiť svoju pohľadávku z účtu a naopak právny predchodca žalobcu ako veriteľ bol na takéto konanie oprávnený. Táto podmienka vytvára hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami dvoch zmluvných strán. Výrazným spôsobom obmedzuje oprávnenie spotrebiteľa nakladať s pohľadávkou, ktorá potencionálne môže vzniknúť proti veriteľovi a nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže veriteľ súhlas s postúpením pohľadávky odoprieť a po necháva tak rozhodnutie na svojvôľu veriteľa. Právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku na spoločnosť so sídlom na Cypre, uplatňovanie práv proti zahraničnému subjektu sa potom stal pre spotrebiteľa neúmerné náročné, pritom spotrebiteľovi je poskytovaná zvláštna ochrana práve v dôsledku jeho nerovného postavenia proti dodávateľovi

alebo predajcovi a jej účelom má byť vyvažovanie tejto nerovnováhy. Nerovnováha ma za následok rozpor s dobrými mravmi a následne absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorý vyplýva z doterajšej rozhodovacej činnosti súdov SR. Terajší žalobca nadobudol pohľadávku od pôvodného veriteľa VÚB a.s., Bratislava so sídlom v Slovenskej republike. Inštitút postúpenia je zákonom prípustná, avšak vychádzajúc z obsahu zmluvy, ktorej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky je potrebné konštatovať, že práva a povinnosti nie sú v súvislosti s postupovaním pohľadávky vyvážené, nie sú dohodnuté individuálne, ide o typovú zmluvu vykazujúcu znaky jasného nepomeru v neprospech spotrebiteľa alebo slabšieho účastníka, a preto možno takúto zmluvu považovať za neplatnú. Na základe takto uzavretej zmluvy v neprospech spotrebiteľa a v rozpore s dobrými mravmi je pôvodná zmluva neplatná a potom aj postúpenie pohľadávky a prípadná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní na základe takto postúpenej absolútno neplatnej zmluvy v dôsledku porušenia dobrých mravov a ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom, t.j. § 52 ods. 2 a 53 ods. 1 OZ je možné konštatovať, že ak žalobca nemal aktívnu legitímáciu pre podanie takejto žaloby a žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Vo svojom odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa pochybil ak svoju úvahu oprel o neplatnosť postúpenia pohľadávky. Ak aj uvedená podmienka je neprijateľnou podmienkou v úverovej zmluve a je neplatná. Neplatnosť však nespôsobuje neplatnosť postúpenia pohľadávky z pôvodného na terajšieho veriteľa. Námieta nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu je úplne nedôvodná nakoľko pohľadávku zo spotrebiteľského úveru môže veriteľ postúpiť. Zákon neobmedzuje v žiadnych ustanoveniach možnosť postúpenia pohľadávky na zahraničný subjekt. Nakoľko uvedená zmluvná podmienka bola uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach a nebola dojednaná v úverovej zmluve individuálne, mal sú pri rozhodovaní dodržať dikciu ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. Neplatnosť postúpenia pohľadávky, teda môže spôsobiť iba existenciu dohody, existencia dohody medzi veriteľom a dlžníkom, že pohľadávku nemožno postúpiť. Neobstojí ani konštatovanie, že postúpenie pohľadávky môže obmedziť alebo neúmerne zaťažiť možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojho práva, lebo v konkrétnom prípade uplatňuje nároky veriteľ titulom neplnenia záväzku a nie spotrebiteľ. K postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka. V tomto konkrétnom prípade výrazne sťažuje pozíciu spotrebiteľa, že pre spotrebiteľa neúmerne náročné a môže ho odradiť od efektívnej ochrany svojich práv. V tomto prípade nie je možné súhlasiť s odôvodnením súdu prvého stupňa, že ide o nekalú obchodnú praktiku. Takéto tvrdenie nemá opodstatnenie, nakoľko konanie prebieha na všeobecnom súde odporcu a ak by bol veriteľom ktokoľvek vždy by nároky zo spotrebiteľskej zmluvy musel uplatniť na tomto súde. Z ustanovenia, že druhý účastník úverového vzťahu nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu banky postúpiť, previesť, zmeniť, či akokoľvek disponovať ktorýmkoľvek zo svojich práv, nie je možné vyvodiť, že banka nemôže svoj nárok postúpiť. Uvedené ustanovenie je možné posúdiť iba ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je neplatná, a preto aj druhý účastník úverového vzťahu ma právo so svojou prípadnou pohľadávkou slobodne disponovať. Žalobca tiež upozornil na fakt, že pohľadávka je majetkom a právo postúpiť pohľadávku je právom užívať majetok v zmysle dohovoru o základných ľudských a občianskych právach - Dodatokový protokol č. 1. K postúpeniu pohľadávky nie je potrebné súhlas dlžníka, pričom napadnuté rozhodnutie v skutočnosti takéto oprávnenie dlžníkovi chce priznať. Preto navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu bolo zrejme zistené, že medzi VÚB a.s., Bratislava a žalovanou bola uzavretá zmluva o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb flexi účtu dňa 20.02.2006. Predmetom tejto zmluvy bolo otvorenie vedenie bežného účtu v zmysle zvoleného účtu a medzi iným aj povolené prečerpanie na účte v prípade plnenia podmienok stanovených vo VÚB. Dňa 23.08.2012 oznámil žalobca, že nadobudol pohľadávku voči žalovanej na základe titulu uzavretej úverovej zmluvy a z nej vyplývajúcej pohľadávky,

a preto vyzval žalovanú, aby plnila už na jeho účet. Zo všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že v bode 16.5 sú špecifikované započítania a plnenia záväzkov, z ktorých vyplýva a to konkrétne z bodu 16.5.4, že žalovaná nie je oprávnená bez súhlasu pôvodného veriteľa započítať svoje pohľadávky voči nemu ani postúpiť svoju pohľadávku z účtu alebo vkladnej knižky zriadených a vedených u pôvodného veriteľa na tretiu osobu. Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa považoval pôvodne uzavretú zmluvu o bežnom účte medzi VÚB a.s., Bratislava a žalovanú, teda právnym predchodcom žalobcu za neplatnú.

Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka okrem iného touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu: zo zmluvy o bežnom účte (§708) a zo zmluvy o vkladovom účte (§716).

Podľa § 708 ods. 1,2 Obchodného zákonníka Zmluvou o bežnom účte sa zväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa. Na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

Podľa ustanovenia. § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len Obch.zák.) zmluvou o úvere sa zväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 prvá veta Obch. zák., od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 153 ods 1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Odvolacia námietka žalobcu spočíva v tom, že nemôže byť zakázané postúpenie pohľadávky pokiaľ zákon to nevylučuje a rovnako to nevylučujú ustanovenia o základných ľudských právach a občianskych slobodách vlastníka majetku a s týmto majetkom disponovať. Žalobca posunul náhľad na uvedenú právnu vec do inej roviny vzhľadom k tomu, že z odôvodnenia súdu prvého stupňa vyplýva, že považoval túto úverovú zmluvu za neplatnú nie preto, aby bolo zákonom neprípustné postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti, ale z dôvodu, že takéto právo upierajú všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy v konkrétnom čl. 16.5.4 takéto právo žalovanej. Z toho dôvodu považoval potom súd prvého stupňa takto dohodnuté zmluvné podmienky a konkrétne túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, za podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch zmluvných strán a ako takú neplatnú. Možno súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa potom, že

na základe neplatnej zmluvy, ktorej právo a nároky boli premetom zmluvy o postúpení pohľadávky, že žalobca nemohol účinne nadobudnúť nároky zo strany VÚB a.s., Bratislava, teda právneho predchodcu voči žalovanej keďže už prvotnú zmluva bola neplatnou absolútne a z tohto dôvodu nebolo možné na základe takejto zmluvy postúpiť nároky na ďalší tretí subjekt.

Z týchto dôvodov súd prvého stupňa správnym spôsobom zisťoval ďalšie podmienky, ktoré bolo potrebné pre rozhodnutie vo veci samej, teda jednoznačné preukázanie rozsahu povoleného prečerpania úveru a sankcii, ktoré vyplávajú pre žalovanú. V takomto prípade žalobca len vo všeobecnej rovine uvádzal a nedostatočným spôsobom predkladal listinné dôkazy, ktoré neboli opatrené podpisom žalovanej o dohodnutom povolenom rámci nečerpania finančných prostriedkov a následných príslušenstiev a nárokov poplatkov banky za takého povolené prekročenie úverového rámca. Žalobca predložil ako listinný dôkaz len všeobecný cenník VÚB a.s., Bratislava pre služby občanov platný od 01.01.2006. Tento dôkaz však nebol nijakým spôsobom predložený k zmluve, ktorú uzatvárali pôvodný účastníci zmluvného vzťahu a neexistuje ani dôkaz o tom, že žalovaná ako spotrebiteľ o tomto cenníku služieb pre občana bola informovaná. Okrem toho bol veľmi neurčitý a nejasný aj uplatnený nárok žalobcu uvedený v žalobe pokiaľ išlo o predmet žaloby a ako vyplýva z výzvy žalobcu z 23.8.2012, sumu ktorú uplatnil žalobca voči žalovanej sume 1.140,7 eur obsahuje aj vrátane príslušenstvo k pohľadávke, ale nie je zrejmé, čo predstavuje toto príslušenstvo pohľadávky.

Preto odvolací súd súhlasí so závermi súdu prvého stupňa o neunesení dôkazného bremena vzhľadom k tomu, že nie je zrejme z čoho uplatnený nárok žalobcu voči žalovanej pozostáva a preto nebolo možné ani iným spôsobom vo veci rozhodnúť.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom k tomu, že žalobca nemal úspech v odvolacom konaní a žalovaná ktorá úspech mala náhradu trov odvolacieho konania nežiadal priznať odvolací súd žiaden nárok na náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.